

Ghebovswel Sonder Grondt

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1669

Het Eerste Capittel. Wordt betoont dat de Calvinisten niet machtigh en zijn, door Godlijcke authoriteyt te bewijzen, dat hunnen Boeck, die sy den Bijbel noemen ende daervoor houden; het ware Woon ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71494)

het verstant ofte sin bande woorden van Godt gheopenbaert is/ ten is niet ghenoech datmen dit be-
 wijse door eenighe menschelijcke authoriteyt, maar dat
 moet ghegrom worden op de Godlijcke alleen/ om
 dat de se alleen/ ende niet de menschelijcke/ onse-
 baert is. Daer en hoben/ alsoo de Catholicken
 wanneer de Calvinisten eerst op quaemen/ onder
 hunne schryfuer boecken hadden/ het boeck Judith,
 Tobias, Sapientia, Ecclesiasticus, Machabèen, en andere
 de welke sy niet er daer booz sulckx noch behou-
 den/ ende ter contrarien de Calvinisten de boozse
 boecken verwerpen/ en nu noch herwerpen/ so
 staet het hun toe/ als wesende onse bescrijbers/
 door onseylbaere authoriteyt te bewijfen/ dat de booz-
 schryve boecken het oprechte Woort Godts niet en
 zijn. Du gae ick roonen datse niet machigh en
 zijn noch het een/ noch het ander te doen: waer
 upt ick beslupren sal dat hun ghelof is sonder schre-
 ture: ende niet en steunt op de authoriteyt bande
 eenwighe ende onseylbaere waerheyt.

HET EERSTE CAPITTEL.

Wordt betoont dat de Calvinisten niet machigh
 en zijn, door Godlijcke authoriteyt te bewij-
 fen, dat hunnen Boeck, die sy den Bijbel noe-
 men ende daer voor houden; het ware Woort
 Godt zy.

Daer zijn namelijck vier of vijf hoof- stucken
 op de welke sy kunnen steunen/ en houwen.
 Ten eersten. Sy kunnen segghen 't ghene staet in
 't op-schryft van hunnen Dordrechtischen Bijbel, te
 weren/ dat den boozseiden Bijbel/ uyt de oorspron-
 kelijcke taelen, namelijck upt het Hebreusch ende
 Griecksch, ghetrouwelijck overgheset is.

Ick antwoorde, Laet ons nemen dat den Dor-
 drechtischen Bijbel upt het Griecksch ende Hebreusch
 overgheset zy: aen wie van de Calvinisten heeft
 Godt

Godt opt gheopenbaert dat de Griexsche ende Hebreusche texten/ upt de welke dese oberfettinghe gherocken is/ opzecht ende nergheus verbaescht waeren/ ende ghenomen sy waren opzecht/ wat onseylbaere wetenschap hebben sy dat dese oberfettinghe soo ghetrouwelijck gheschiedt is/ dat de oberfetterg nergheus ghemist hebben: jae/ ghenomen sy en hadden oock ghene mislaggen ghedaen/ ten nyersten hebben sy manneken naer manneken/ ghelijck men seght/ overghesedi/ dat is/ van woort tot woort/ ende van reghel tot reghel: maer de enckele woorden en reghels en maeken't Woort Godts niet/ soo blijft dan al evenwel de questie noch ober van het verstant ofte sinbende woorden, of dien van Godt gheopenbaert is. Oversulck al wat ick hier vinde en is niet anders als menschelijcke en seylbaere autoriteyt: Want Godt en heeft noyt aen eentig Calvinist gheopenbaert dat die besondere Griexsche en Hebreusche exemplare upt de welke den Dordrechtchen Bybel overgheset is oprechte en niet vervalscht waeren/ hy en heeft oock aen niemant gheopenbaert dat dese oberfettinge getrouwelijck en sonder eentighe mislaggen geschiet is/ maer dit moeten de Calvinisten gelooben enckelijck om dat menschen/ die met de oberfettinghe besich gheweest sijn/ hun dit versekeren ofte gheseyt hebben/ maer de enckele menschelijcke autoriteyt en is niet bequaem om vast te stellen dat desen of ghenen boeck het waere Woort Godts/ ofte den sin der selber van Godt gheopenbaert sy/ soo en kunnen dan de Calvinisten, upt dit eerste hooft stuck niet onseylbaerlijck goet maken dat hunnen Dordrechtchen Bybel het oprechte Woort Godts is/ ende noch veel min dat het verstant, ofte sin van den boozsejden Bybel/van Godt gheopenbaert is.

Ten tweeden konnen de Calvinisten seggen/ tgene staet in het Placcaet van de Heeren Staten upt ghegheben den 29. Julij 1637. te weten/ dat de oberfettinghe van den Dordrechtchen Bybel ten eynde ghebracht is door ervaren Theologanten, ende voortreflijcke

lijke mannen in de Griekse ende Hebreuwse talen ervaren.

Ick antwoorde: dat de Calvinisten self moeten bekennen/ dat die erbare Theologanten ende booz-treflijke mannen/ in de oversettinghe/ niet onseylbaer/ maer menschen gheweest zijn die heesten dwaelen: verbolghens en kan hun dit tweede hoofst stuck mede niet baeten om onseylbaerlijck goet te maken dat hunnen Dordrechtchen Bybel het waere Woort Gods/ ofte den sin van den selven van Godt geopenbaert is/ want dit bewijs steunt alleen op d'enckele auctoriteyt van menschen die dwaelen kosten.

Ten derden konnen sy by-brengghen de auctoriteyt vande Synode van Dordrecht, volghens welker beslupt/ den Dordrechtchen Bybel is uyt-ghegeven en overghesede.

Ick antwoorde: Dit en kan hun niet meer baeten als het voozgaende: want sy moeten hier wederom bekennen dat de beslupten van de Synode van Dordrecht niet onseylbaer en zijn/ maer aen d'oligghen onderworpen/ ghelijck sy mer'er daer oock leeren van alle de Concilien die opt in de Kercke/ nae de tijden der Apostelen/ sijn ghehouden/ gheweest: Schoon dat de Synode van Dordrecht dupsentmael besloten heeft dat den Dordrechtchen Bybel oprecht is/ hier uyt en kunnen niet onseylbaerlijck bewijzen dat het soo is/ want de heele Synode, volghens de eyghen leerdinghen der Calvinisten, kost dwaelen: waer/ of wanneer/ of aen wie/ heeft Godt opt gheopenbaert dat se mer'er daer niet ghdwaelt heeft: Ten anderen/ hoe kan men gherustelijck op dese oversettinghe voortgaen in alle scholen/ lessen/ predicanten/ vergaderinghen etc. Ghelijck sy expresselijck segghen in hun placcaet senghesien dat de Heeren Staeten op den eenen kant niet ervaren en waeren inde Griekse ofte Hebreuwse taale? hoe kosten sy dan sekerlijck oordeelen dat dit de rechte oversettinghe: was? Op den anderen kant/ die Theologanten/ de welcke

welcke in die talen erbaren waven/ ende de heele Synode van Dordrecht, die de selve booz opprecht hebben upt- ghegheben/ kosten allegaer saemen/ ende oock een booz een dwaelen; ick vzaeghe dan noch eens/ hoe-men op dese obersettinghe/ als wesen- de het waere Woort Godts/ ende van hem gheopenbaert/ kan gherustelijck ende onseplbaerlijck boozgaen.

Ten vierden konnen sy segghen dat sy wel versekerd zijn dat hunnen Dordrechtschen Bybel van Godt gheopenbaert is/aenghesien datmen de au- theurs weet van elcken boeck die in den selven verbadt worden/ als te weten Isaias, Ieremias &c. Matthæus, Marcus, Lucas, Ioannes, Paulus &c. dit waren immers ofte Propheten/ ofte Apostelen/ ofte Evangelisten/ die upt den mont Godts spracken ende onseplbaer waeren/ soo en mach'er dan nie- mant aen twiffelen of den Dordrechtschen Bybel, is van Godt seif gheopenbaert/ ende vervolghens het waere Woort Godts.

Ick antwoorde. Dat de Propheten/Apostelen/en- de Evangelisten/ upt den mont Godts hebben ghesproken ende onseplbaer gheweest zijn/ is seker; Dat oock Isaias, Ieremias, en andere/ zijn Pro- pheten gheweest/ ende Matthæus, Marcus, Lucas, Ioan- nes, Paulus, &c. Apostelen/ ende Evangelisten/ daer en is niemant die hier aen twiffelt; maer dat die boecken/ of brieven/ van dese Apostelen ofte Evan- gelisten/ de welcke op hunnen naem upt- gheghe- ven zijn/ van hun mer'er daer zijn gheschreven/dat en blyckt aen de Calvinisten niet upt eenighe open- vaeringhe Godts/ want in de oude Cyrillijcke Kercke wag'er een Euangelle' welcke den naem boorse vanden Apostel Iudas Thaddæus, een ander/ den naem vanden H. Apostel Andreas, gheen van heyden nachtang (ghelijck de Calvinisten self moe- ten bekenen) en was van dese Apostelen ghe- schreven. Doozders den H. Hieronymus seght / dat bele/r' sijn den tweeden brief van Petrus, als oock dien van Iudas Thaddæus niet en aenbeerden; 't selve

⁊ selbe seght Eusebius van den bꝛief Jacobi. Oer-
sulckx upt de naemen die hoor elcken boeck ofte
bꝛief staen/ en konnen de Calvinisten gheen onsepl-
baer bewijs maeken/ dat die boecken of bꝛieven
met'er daet van die Apostelen ofte Euangelisten
gheschreuen sijn. Soo lanck als sy ons niet en
konnen betoonen/waer/ ofte aen wilt Godt dit ge-
openbaert heeft/ alles blyst onscacker en twyffel-
achtigh.

Ten vijften konnen de Calvinisten segghen/ dat sy
upt den styl/ ende het ghewicht van woorden en
spreucken versekert sijn dat dien boeck/ die sy den
Bybel noemen/oprechte schryfture is.

Ick antwoorde. Dit is deel te secht/ ende en pro-
beert niet een siet: want daer sijn mensghe boec-
ken die soo verheben styl/ ende ghewicht van scrij-
tentien hebben/ als die/ de welke bande Calvinisten
voor schryftuer worden ghehouden: De Propheete
van Baruch, het boeck Sapientia, ende den Ecclesiasti-
cus sijn wonderlijck/ verheben/ diepstuigh/ vol
van upt-muntende spreucken, ende nochtans dese
boecken en worden daerom bande Calvinisten niet
aenghenomen voor het Woordt Godts/ soo en
konnen sy dan upt den styl/ ofte ghewicht bande
spreucken niet onseplbaerlijck bewysen dat de
boecken die in hunnen Dordrechtchen Bybel verbadt
sijn/ het oprechte Woordt Godts sijn.

Ten seften konnen sy segghen: wy weten seker-
lijck dat de Propheeten/ die in onsen Dordrechtchen
Bybel staen/ met'er daer volbrocht ende verbolt
sijn/ blyekt dan hier upt dat die boecken/ inde
welcke de volbrachte propheeten upt ghebrucht
staen/ van Godt upt ghesproken/ ende dien vol-
ghens 't Woordt Godts sijn.

Ick antwoorde: Hoe salmen 't maecten met de bꝛief
Euangelisten/ met de bꝛieven van Paulus, Petrus, Ja-
cobus, Ioannes, en die ghelijcke schryftuer boecken
daer het duyseuiste deel geene Propheeten en sijn:
hoe kanmen dan onseplbaerlijck upt het volbrach-
ghen der propheeten besuyten/ dat alles wat in
die

de boecken begrepen staet/ van Godt gheopen-
baert/ ende dien-volghende het Godlyck Woordt
is?

Ten sevensten konnen sy segghen: De schyftuer-
boecken en konnen niet stryden teghen malkan-
deren/ wy sien klaer in onsen Dordrechtschen Bybel,
dat'er nergheens den minsten teghen-strydt is/ soo
zijn dan alle de boecken/ die in den boorzepden
Bybel begrepen staen/ oprechte schyftuer boec-
ken.

Ick antwoorde: Dit bewijs en deught niet een
hapt/ want alsoo soude-men mede moeten beslip-
ten dat oock alle de boecken van Thomas a kempis,
en van menighe soodantghe schryvers/ oprechte
schyftuer boecken zyn/ om datse nergheens tegen
malkanderen stryden.

Epudelyck wannect de Calvinisten sich niet gee-
ne bewyzen/ noch argumenten meer en konnen
bechelen/ ende nu goutsch't epuden aessen zyn/
dan sicken sy sich in eenen schupl hoeck daerse
mepnen by te syn van alle aensooten/ ende ghe-
tustelijck moghen upt-roepen: Wy houden ons aen-
de schyftuere, de schyftuere is het Woort Godts &c.

Ick antwoorde: Dat is hupten alle twyffel/ dat
de schyftuere het Woort Godts is/ of dat het
Woort Godts de schyftuere is: Waer de haege
is of de Calvinisten, wannect sy roepen: wy houden
ons aen de Schyftuere/ daer dooz verstaen dat sy
sich houden aen hunnen Dordrechtschen Bybel, of
niet? segghen sy neen? soo bekennen s'hier self
dan dat hunnen Dordrechtschen Bybel de schyftuere
niet is? waer blyben van alle die erbaren
Theologanten/treffelijcke mannen/Heeren Staet-
ten/ ende de heele Synode van Dordrecht, die den
boorzepden Bybel/ als schyftuere upt-ghegheben
en gheapuzobereert hebben? segghen sy dat ja? soo
komt de haege wederom/ waer upt dat sy on-
scypbaerlyck weten dat hunnen Dordrechtschen By-
bel, volghens den sin, de waere Schyftuere/ ende
van Godt gheopenbaert is? dese onscypbare we-
tenschap

renschap en konnen sy niet hebben/ noch om dat
 hy upt de oorspronckelijcke taelen overghesdr is/
 noch om dat erbatene Theologanten ende booz-
 treffijcke mannen met de boozseyde ober settinghe
 besich ghetweest zijn/ noch om dat de Synode/ en-
 de de Heeren Staeten de selbe booz goet gheken-
 hebben/ want dat is altemael menscheijck om
 dat dese allegaer menschen ghetweest zijn die ko-
 ssen missen en dwaelen/ ende daer van gheent
 openbaringe Godts hadden: Sy en konnen oock
 dese onseplbaere wetenschap niet hebben/ om dat
 booz de boecken de naemen van Mattheus, Marcus,
 Ioannes &c. upt-ghedrukt staen/ noch om dat den
 styl met ghewichtighe woorzen en spreken be-
 heben is/ noch om dat'er eensghe Propheeten vol-
 bzocht zijn/ noch om dat de boecken niet en scrijben
 regghen malkanderen/ gheen van al dit zijn on-
 seplbaere bewijzen (soo als wy oben betoont
 hebben) soo moeten sy dan noot saeckelijck tot yet
 anders hun toeblycht nemen om te betoonen dat
 hunnen Dordrechtischen Bybel Schrijftuer/ ende vol-
 ghens den sin, van Godt gheopenbaert is/ ander-
 sing sy blijben sonder Schrijftuere.

Sy segghen dan booz het leste dat sy dit weten
 dooz den inwendighen gheest/ seggende: Den gheest
 Godts oertuyghet my inwendigh dat het soo is.

Ick antwoorde? Dit is noch het sortse van al/ ende
 dat gheensins bestaen en kan. Want 1. waert sae-
 ken dat de Catholijcken van hun ghebraght
 wierden bewijs van de Mille, Vaghevyer, Akaeten &c.
 en dat de Catholijcken hun antwoozden: Den
 gheest Godts ghetuyghet ons inwendigh dat het soo is:
 Goeden Godt! hoe soudende Calvinisten ons up-
 schupffelen! en dese goede ltekens/ eplacg haeren
 sich boozstaen dat sy heel moey sijn/ ende niet en
 moeten uptgeschupffelt worden van ons/ als sy
 segghen/ den Gheest Godts ghetuyghet ons in-
 wendig / dat onsen Dordrechtischen bybel waert
 Schrijftuer ende van Godt gheopenbaert is.

2. Hoe sullen sy my konnen bewijzen dat het den
 Gheest

Gheest Gods is die hui sulckx getuyghet/ ende niet den gheest vanden Satan? hoe weten sy dat onseplbaerlyck/ soo datse hier in niet dwaelen en konnen: waer/ ofte wanneer heeft hun Godt dat geopenbaert dat het sijnen gheest is/ ende niet den gheest vanden Satan/ die hun ghetuyghet/ dat den Dordrechtchen Bybel schryftuer is/ ende het Woort Godts: segghen sy dat sy dit weten uyt de Schryftuere: hoe kan dit wesen? want indien den inwendighen Gheest hun ghetuyghet dat den Dordrechtchen Bybel schryftuer is/ soo moeten sy dan dien gheest te hozen hebben eer sy uyt de Schryftuer kunnen weten dat het den Gheest Godts is ende niet van den Satan: want hebben sy dien gheest dan te hozen niet/ hoe kunnen sy dan onseplbaerlyck bonnissen dat den Dordrechtchen Bybel het waere Woort Godts is/ aengheften dat sy dit niet en kunnen doen sonder den Gheest Godts? segghen sy/ datse dien gheest te hozen hebben eer sy van de Schryftuer kunnen bonnissen / soo en weten sy dan uyt de Schryftuere niet dat hun den gheest Godts ghetuyghet dat den Dordrechtchen Bybel schryftuer is: soo moeten sy dan te hozen van eenen anderen kant daer van verskeret zyn: soo bzaeghe ick dan/ wie hun daer van verskeret heeft/ ende soo verskeret/ datse hier in niet en kunnen dwaelen of missen? Dese verskeringhe en kunnen sy niet hebben uyt de Schryftuere/ want sy moeten dien gheest noot saeckelijck hebben eer sy kunnen bonnissen wat dat Schryftuer is/ soo moeten sy dan van een anderen kant verskeret zyn dat het den Gheest Godts / ende niet vanden Satan is/ die hun ghetuyghet dat hunnen Dordrechtchen Bybel, volghens den sin, van Godt geopenbaert/ ende oversulckx het waere Woort Godts is: bzaeghe dan hoorderg van wat kant sy te hozen daer van verskeret zyn?

Indien sy segghen dat sy smacken/ ofte ghevoelen/ dat het den Gheest Godts/ ende niet vanden Satan is/ die hun ghetuyghet dat den Dordrechtchen

schen Bybel, volghens den sin, van Godt gheopenbaert / en dien-volghens oprechte Schryfturen is.

Soo vzaeghe ick voor eerst, oft alle mensch/ sonder boozder betwys/ moet gheloben dat de Calvinisten, elek in hun ghemoet/ desen smaect ofte gheboelen hebben: seggen sy ja: waerom moet ick op hun enckel segghen/ hun meer hier in gheloben dan de Lutheranen, Arminianen, Mennisten, en andere secten die eben/of met meerder recht dit konnen segghen als de Calvinisten: dat se my eens bidden van reden gheben / ist dat sy konnen: Want indien sy dit in de Catholijcken niet en souden verdraeghen / by soo verre sy / sonder eenigh ander betwys/ seiden/ ick smaecte ofte gheboele dat herden gheest Godts is die my ghetuyghe / dat de Misse een Godlijk sacrificie is/ ende dat Christus wesentlijk met sijn lichaem daer regentwoozdig is &c. Wat reden is'er waerom dat wy dit enckel segghen meer in de Calvinisten moeten verdraeghen oft aen-nemen?

Ick vzaeghe ten tweeden, of desen intwendighen smaect ende gheboelen hun onseplbaer maect ofte niet? segghen sy neen: soo en sijn sy dan niet versekerd dat hunnen intwendighen gheest/ den Gheest Godts is: segghen sy ja: hoe leeren sy dan op den anderen kant dat alle mensch lenghenachtich is/ ende onderwozpen aen dolinghen: sijn sy alleen de ghene die niet lieghen noch doelen en konnen / namelijk aengaende intwendighe beweginghen des ghemoets/ in de welke soch de heyligste mannen dickwils sijn bezoghen geweest: Indien sy segghen: Wy meren dat wy hinderen Godts sijn / verbolghens dat wy den gheest Godts hebben/ ende niet dien vanden saron:

Ick vzaeghe voor eerst, of den Apostel Petrus, ende de Barnabas niet mede en wisten dat se hinderen Godts waren: ghy moet segghen dat ja / dies niet teghenstaende hebben sy mer'er daer byde ghepwaert/

dwaelt/ende ghelijck Paulus seght Gal. 2.14. niet rechte
ghewandelt na de leere des Evangeliums : Ghenomen
dan ghy waert wel versekert dat ghe kinderen
Godts zyt/hebt ghy-lieden daerom meerder pzi-
villegte om niet te dolen/ als Petrus en Barnabas z
kont ghy-lieden dan dolen/ niet teghen-staende
dat-ghe kinderen Godts zyt/hoer sijn ghy dan ver-
sekert dat het den gheest Godts / ende niet eenen
dwaelenden gheest is/ die u inwendigh gherupghe
dat uwen Dordrechtischen Bybel van Godt gheopen-
baert/ende waere schryfuer is?

Ten tweeden, hoe weet ghy dat-ghe kinderen
Godts zyt? wie / ofte wat heeft u daer van soo
versekert dat ghy hier in oock niet en kont dwael-
len? Dese versekeringhe en kont ghy niet hebben
door den inwendighen gheest; want eerst moet
ghy versekert zyn dat ghy kinderen Godts zyt/
eer ghy versekert zyt dat ghy desen gheest hebt.
Dese versekeringhe en kont ghy oock niet hebben
uyt de Schysure/want alsoo sout ghy eerst moe-
ten versekert zyn dat ghy de waere Schysure
hebt/eer ghy versekert zyt dat ghe kinderen Godts
zyt; Du moet ghy eerst wel versekert zyn dat
ghe den Gheest Godts hebt/ eer ghy kont verse-
kert zyn dat ghe de waere Schysure hebt/ en
van desen gheest en kont ghy niet versekert zyn/
ten sy dat ghe versekert zyt dat ghe kinderen Godts
zyt/soo en kan u dan de Schysure hter van gee-
ne versekeringe geben/ de wijle ghy niet en kont
weten wat dat oprechte Schysure is/ ten sy dat
u den inwendighen gheest dit gherupghe/die ghe-
rupghenisse en kont ghy niet hebben ten sy dat
ghe te horen weet dat ghe kinderen Godts zyt/
soo moet ghy dan te horen weten dat ghe kinde-
ren Godts zyt/ ende vervolgens dat ghe den geest
Godts hebt/ eer ghy kont weten wat dat Schysu-
re is/ oversulcx en weet ghy uyt de Schysure
niet dat ghy kinderen Godts zyt/ maer dese waer-
tenschap moet komen van eenen anderen kant :
Du volgghens uwe eyghen leeringhe/ al wat uyt
de

de Schryftuer niet en komt / is seylbaer / soo en
zijt ghy dan niet onseylbaerlyck versekerd dat ghy
kinderen Godts zyt/verbolgens oock niet dat her
den gheest Godts is die u gheruyghd dat uwen
Dordrechtchen Bybel van Godt gheopenbaert/ ofte
Schryftuer is.

Siet ghylieden nu niet hooz de ooghen/ bemint
de vrienden/ hoe los ende dwaeslyck ghy-lieden tot
noch toe gheroepen hebt/ Schryfture, Schryfture, aer
ghesien dat ghy met alle uwe kracht niet mach
tigh en zyt te bewijfen/dat uwen Dordrechtchen
Bybel, (op den welken ghy noch rang/ als op het
Woordt Godts/ uwe gheloof bouwt) volghens den
sin, oprechte Schryftuere ofte het waere Woordt
Godts is? Plaeg! is dit niet blindelinky loopen
met het hooft teghen den meur / soo en weet ik
niet wat dat het is.

II. CAPITTEL.

Wordt betoont hoe slecht dat de Calvinisten ant-
woorden wanneer men van hun vereyche dat
sy bewijfen dat huonen Dordrechtchen Bijbel,
Schryftuer is.

Sij segghen voorleest, Men moet niet dispu-
ten reghen de ghene/ of de eerste grond-begins-
selen loochenen.

Antwoorde: Ick bekenne dat alle wetenschap-
pen soodanighe grond beginselen hebben die soo
vast gaen/ende dooz haer eyghen selven soo klaar
zyn/ datse niemant loochenen en kan/ noch en
magh. Alsoo is het eenen gront-reghel inde Phi-
losophie, dat twee tegen-strijdende dinghen saemen van
eene en de selve sake gheseyt, niet saemen en kunnen waer-
achtigh zijn. **Desghelijck is het eenen gront-reghel**
van de Mathesis, dat het gheheel, meerder is als sijn deel
ende/dat alle de lenien de welke van 't middel-punt ge-
trocken worden tot 't uysterste vanden cirkel ghelijck zijn.
Alsoo